

На основу члана 69. и 70. Закона о заштити животне средине ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018 - др. закон и 95/2018 - др. закон), члана 3. став 1. тачка 9. Закона о заштити ваздуха („Сл. гласник РС“ бр. 36/09, 10/13 и 26/21 - др. закон) и члана 60. Статута општине Чајетина („Сл. Службени лист Општине Чајетина“ број 2/2019) Општинско веће општине Чајетина, на седници одржаној 10. фебруара 2025. године, донело је

ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА КОНЦЕНТРАЦИЈЕ И ПРОГНОЗА АЛЕРГЕНОГ ПОЛЕНА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ЧАЈЕТИНА У 2025. ГОДИНИ

I

ОСНОВЕ ПРОГРАМА

Општина Чајетина као јединица локалне самоуправе је субјект система заштите животне средине и у оквиру своје надлежности утврђене законом обезбеђује мониторинг.

Мониторинг алергеног полена обавља се већ 13 година по европским стандардима на територији Општине Чајетина (Златибор) и то као прво туристичко место у нашој земљи где је постављена и активирана тзв. клопка за полен. Како уређај покрива пречник од 30-50 км, покривена је практично територија целе општине Чајетина.

Овим Програмом предвиђено је праћење концентрације и прогноза алергеног полена на територији општине Чајетина за 2025. годину.

II

ЦИЉ ПРОГРАМА

Полен као природни загађивач ваздуха битан је узрочник алергијских реакција, тако да је неопходно спроводити:

1. континуирано мерење концентрације аерополена методом препорученом од стране ИАА (Међународно удружење за аерологију),
2. праћење стања, прогнозу и редовно информисање јавности у циљу превенције алергијских болести, и
3. обезбеђивање континуитета у формирању базе података аерополена.

III

МЕРНИ ИНТЕРВАЛИ И ПАРАМЕТРИ ИСПИТИВАЊА

Временски период, током којег се врши континуирано - свакодневно узимање узорака, дефинисан је од стране Међународног удружења за аерологију (ИАА). У климатским условима наше земље овај период почиње 1. фебруара и траје до новембра месеца. Почетак и завршетак полинације могу, из године у годину, знатно да варирају, зависно од временских прилика.

Мерења обухватају три сезоне цветања:

- сезона цветања дрвећа,
- сезона цветања трава, и
- сезона цветања корова.

Утврђује се спектар (врсте поленових зрна у ваздуху до нивоа типа полена) и количина (концентрација алергених поленових зрна у ваздуху) полена присутног у ваздуху.

Врши се идентификација и анализа полена 26 биљних врста наведених у табели 1.

Биљна врста	Назив у народу	Алергености
<i>Alnus</i>	јова	Умерена до јака
<i>Acer</i>	јавор	Слаба до умерена
<i>Ambrosia</i>	амброзија	Веома јака
<i>Artemisia</i>	пелин	Веома јака
<i>Betula</i>	бреза	Веома јака
<i>Carpinus</i>	граб	Слаба до умерена
<i>Cannabaceae</i>	конопља	Слаба
<i>Chenopodiaceae</i>	штиреви/пепељуге	Слаба до умерена
<i>Corylus</i>	леска	Умерена до јака
<i>Fraxinus</i>	јасен	Умерена до јака
<i>Iva</i>	ива	Умерена до јака
<i>Juglans</i>	орах	Слаба до умерена
<i>Moraceae</i>	дуд	Недовољно проучено
<i>Pinaceae</i>	четинари	Незнатна
<i>Plantago</i>	боквице	Слаба до умерена
<i>Platanus</i>	платан	Умерена до јака
<i>Populus</i>	топола	Слаба
<i>Poaceae</i>	траве	Веома јака
<i>Quercus</i>	храст	Умерена

<i>Rumex</i>	киселице	Умерена до јака
<i>Salix</i>	врбе	Слаба
<i>Taxus</i>	тисе/чемпреси	Умерена
<i>Tilia</i>	липе	Веома слаба
<i>Ulmaceae</i>	брест	Умерена
<i>Urticaceae</i>	коприве	Слаба
<i>Fagus</i>	буква	Слаба до умерена

IV

МЕРНИ ЛОКАЛИТЕТ

У сарадњи са Министарством заштите животне средине – Агенцијом за заштиту животне средине, одређено је мерно место за праћење концентрације алергеног полена где је Агенција за заштиту животне средине поставила мерну станицу - клопку, која је купљена из средстава Републике Србије у циљу успостављања Државне мреже за праћење алергеног полена.

Предметна локација налази се на катастарској парцели 4624/30 КО Чајетина, у кругу ауто кампа на Златибору, на следећим координатама

φ (N): 43.7218

λ (E): 19.7083

V

НАЧИН И ДИНАМИКА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Праћење концентрације и прогноза алергеног полена на територији општине Чајетина у току 2024. године обухвата следеће активности:

- мерење дневних концентрација алергеног полена - свакодневно током сезоне цветања биљака, у оквиру годишњег интервала (од фебруара до новембра месеца);

- лабораторијску обраду узорака и анализу резултата дневних концентрација полена;

- информисање јавности у циљу превенције алергијских болести што подразумева израду и постављање седмодневног извештаја тзв. „алергијског семафора“ на интернет страници општине Чајетина www.cajetina.org.rs;

- израду и достављање седмодневних нумеричких и описних извештаја о стању и прогнози аерополена;

- израду и достављање месечних извештаја о стању аерополена;

- израду годишњег извештаја стања и годишњег календара аероалергеног полена на територији општине Чајетина, са предлогом мера;

- дистрибуцију информација потенцијалним корисницима.

Седмични извештаји би били достављани у складу са динамиком узорковања, односно у року од 3 дана по истеку седмице у којој су испитивања извршена.

Месечни извештаји би били достављани у складу са динамиком узорковања, односно у року од 10 дана по истеку месеца у којем су испитивања извршена.

Годишњи извештај достављао би се до 15. децембра за текућу годину.

Приликом достављања годишњег извештаја биће описана методологија узорковања, мерна опрема и методологија обраде података. Резултати ће бити приказани табеларно, графички и текстуално објашњени, са закључком и оценом стања.

Годишњи извештај је потребно доставити у два примерка у писаној форми и у електронској форми.

VI

ФАЗЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

Реализација овог Програма обухвата три фазе:

I фаза – Доношење Програма од стране Општинског већа општине Чајетина;

II фаза – Избор стручне организације/сертификованог лица за реализацију Програма и потписивање уговора.

III фаза - Реализација Програма од стране изабране стручне организације.

VII

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Праћења концентрације и прогноза алергеног полена на територији општине Чајетина у току 2025. године финансираће се из средстава предвиђених Програмом коришћења средстава буџетског фонда за заштиту животне средине општине Чајетина који се доноси посебно за сваку годину.

VIII

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Програм ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у „Службеном гласнику општине Чајетина“.

ОПШТИНСКО ВЕЋЕ ОПШТИНЕ ЧАЈЕТИНА
Број: 06-11- 3/2025-01 од 10. фебруара 2025.године

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНСКОГ ВЕЋА,

Милан Стаматовић

